

**ZAKON
O CEVOVODNOM TRANSPORTU GASOVITIH I
TEČNIH UGLJOVODONIKA
("Sl. list SRJ", br. 29/97)**

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za bezbedan i nesmetan cevovodni transport gasovitih i tečnih ugljovodonika.

Član 2

Cevovodnim transportom gasovitih i tečnih ugljovodonika, u smislu ovog zakona, smatra se transport gasovitih i tečnih ugljovodonika gasovodima, naftovodima i produktovodima.

Član 3

Gasovitim i tečnim ugljovodonicima, u smislu ovog zakona, smatraju se: prirodni gas, tečni derivati prirodnog gasa, gas iz postrojenja za gasifikaciju, sirova nafta i gasoviti i tečni derivati nafte propisanih tehničkih karakteristika, u skladu sa jugoslovenskim standardima.

Član 4

Gasovodima, naftovodima i produktovodima, u smislu ovog zakona, smatraju se cevovodi sa uređajima, postrojenjima i objektima koji služe za transport gasovitih i tečnih ugljovodonika.

Član 5

Zaštitni pojas gasovoda, naftovoda i produktovoda, u smislu ovog zakona, jeste propisani prostor širine po 200 m sa jedne i druge strane cevovoda, računajući od ose cevovoda, u kome drugi objekti (gustina naseljenosti) utiču na njihovu sigurnost.

Zaštitni pojas naseljenih zgrada, objekata i infrastrukturnih objekata, u smislu ovog zakona, jeste propisani prostor u kome gasovodi, naftovodi ili produktovodi utiču na njihovu sigurnost.

Radni pojas, u smislu ovog zakona, jeste propisani minimalni prostor duž trase gasovoda, naftovoda ili produktovoda potreban za njihovu nesmetanu izgradnju i održavanje.

Zone opasnosti, u smislu ovog zakona, jesu propisani delovi prostora u kojima se nalaze ili postoji mogućnost da se nađu zapaljive ili eksplozivne smeše para, tečnosti i vazduha, odnosno gasa i vazduha.

Član 6

Gasovodi, naftovodi i produktovodi mogu biti za međunarodni transport, magistralni transport i lokalni transport.

Član 7

Gasovodi, naftovodi i produktovodi za međunarodni transport su gasovodi, naftovodi i produktovodi čiji se početak i završetak nalaze na teritoriji drugih država, a jedan njihov deo prelazi preko teritorije Savezne Republike Jugoslavije, kao i gasovodi, naftovodi i produktovodi čiji se početak ili završetak nalazi na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije.

Član 8

Gasovodi, naftovodi i produktovodi za magistralni transport su:

- 1) gasovodi za transport prirodnog gasa i gasa iz postrojenja za gasifikaciju i produktovodi gasovitih derivata nafte od predajnih stanica na naftno-gasnim poljima, predajnih ili priključnih mesta na gasovodima za međunarodni transport, proizvodnih postrojenja gasa ili gasovitih derivata nafte i terminala ili podzemnih skladišta prirodnog gasa do priključaka na gasovod ili produktovod za lokalni transport u naseljenim mestima ili na industrijskim postrojenjima, uključujući i merno-regulacione stanice;
- 2) naftovodi i produktovodi za transport sirove nafte i tečnih derivata nafte od terminala u luci, otpremnih stanica na naftnim poljima i rezervoarskog prostora prerađivača nafte do rezervoarskog prostora rafinerije ili potrošača;
- 3) gasovodi i naftovodi za transport prirodnog gasa ili sirove nafte od proizvodne platforme do terminala.

Član 9

Gasovodi, naftovodi i produktovodi za lokalni transport su:

- 1) priključni gasovodi za transport prirodnog gasa na naftno-gasnim poljima od sabirno-otpremnih stanica za gas do lokalnih potrošača;
- 2) spojni gasovodi za transport gasa na kompleksu gasifikacionog postrojenja;
- 3) spojni gasovodi za transport prirodnog gasa i gasovitih derivata nafte na kompleksu rafinerijskog, petrohemijskog ili drugog industrijskog postrojenja;
- 4) gasovodi za distribuciju prirodnog gasa, odnosno gasa iz postrojenja za gasifikaciju;

5) sabirni i razvodni gasovodi, naftovodi i produktovodi između proizvodnih objekata (bušotina) naftno-gasnih polja i njihovih sabirnih stanica i priključni gasovodi, naftovodi i produktovodi između sabirnih i sabirno otpremnih stanica;

6) priključni naftovodi na naftno-gasnim poljima od otpremnih stanica za naftu do prijemnih terminala;

7) spojni naftovodi i produktovodi za transport sirove nafte i tečnih derivata nafte na kompleksu rafinerijskog, petrohemijskog ili drugog industrijskog postrojenja.

Član 10

Bezbedan i nesmetan transport gasovitih i tečnih ugljovodonika (projektovanje, izgradnja, ispitivanje i putashnje u rad, korišćenje i održavanje i mere zaštite gasovoda, naftovoda i produktovoda) vrši se po propisanim tehničkim uslovima.

II USLOVI ZA BEZBEDAN I NESMETAN CEVOVODNI TRANSPORT GASOVITIH I TEČNIH UGLJOVODONIKA

1. Projektovanje i izgradnja

Član 11

Gasovodi, naftovodi i produktovodi mogu se graditi u koridoru utvrđenom prostornim planom, na trasi za koju se utvrdi da se u pogledu prirodnih i veštačkih (radom stvorenih) uslova i primenom tehničkih propisa obezbeđuje sigurnost života i zdravlja ljudi, životne sredine i materijalnih dobara.

Član 12

Gasovodi, naftovodi i produktovodi izgrađuju se, po pravilu, izvan naseljenih mesta (osim lokalnih kojima se vrši transport za potrebe industrijske i široke potrošnje), ograđenih kompleksa, preduzeća, železničkih stanica, morskih i rečnih pristaništa, zaštitnih područja za pitke i lekovite vode i objekata za potrebe odbrane zemlje.

Pri projektovanju gasovoda, naftovoda i produktovoda mora se uzeti u obzir propisana gustina naseljenosti po jedinici zaštitnog pojasa cevovoda na kome će oni biti izgrađeni.

Član 13

Određivanje lokacije, trasiranje i polaganje gasovoda, naftovoda i produktovoda, kao i lociranje, konstruisanje i izgradnja cevovoda, uređaja, postrojenja i objekata vrše se na propisan način.

Zaštitni pojas gasovoda, naftovoda i produktovoda, naseljenih zgrada, objekata i infrastrukturnih objekata, radni pojas, zone opasnosti, radni parametri gasovoda, naftovoda i produktovoda prema njihovoj podeli iz člana 5 ovog zakona i zaštita od korozije gasovoda, naftovoda i produktovoda utvrđuju se na propisan način.

Član 14

Gasovodi, naftovodi i produktovodi za međunarodni i magistralni transport moraju biti opremljeni propisanim sistemom veza radi bezbednog i nesmetanog prenosa informacija koje se odnose na njihovo korišćenje i održavanje.

Član 15

Trasa gasovoda, naftovoda i produktovoda obeležava se na propisan način.

Član 16

Poslove projektovanja i izgradnje gasovoda, naftovoda i produktovoda može obavljati samo preduzeće ili drugo pravno lice koje ispunjava propisane uslove.

Član 17

Uz zahtev za izdavanje građevinske dozvole za izgradnju gasovoda, naftovoda ili produktovoda, pored dokumentacije utvrđene propisima kojima se uređuje izgradnja objekata, podnosi se i zapisnik o tehničkom nadzoru projektne dokumentacije kojim se utvrđuje da su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za izradu te dokumentacije.

2. Ispitivanje i puštanje u probni rad i upotrebu

Član 18

U toku izgradnje, a pre puštanja u probni rad gasovoda, naftovoda i produktovoda, vrši se njihovo propisano ispitivanje.

Član 19

Gasovod, naftovod ili produktovod puštaju se u probni rad i u upotrebu po propisanim uslovima i na propisan način.

Član 20

Gasovod, naftovod ili produktovod za međunarodni ili magistralni transport ne može se pustiti u probni rad i upotrebu bez prethodnog odobrenja saveznog organa nadležnog za poslove energetike.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se kad se utvrdi da su ispunjeni propisani uslovi za bezbedan i nesmetan transport gasovitih i tečnih ugljovodonika gasovodom, naftovodom ili produktovodom.

3. Korišćenje i održavanje

Član 21

Korišćenje i rukovanje gasovodom, naftovodom ili produktovodom i njihovo održavanje u toku rada, remonta i vanrednih događaja; pregled i održavanje sigurnosnih uređaja;

evidentiranje kvarova, korozije i propuštanje cevovoda; ispitivanje zamenjenih delova i izvršenih popravki kvarova, kao i obavezna i povremena kontrola gasovoda, naftovoda ili produktovoda vrši se po propisanom postupku i na propisan način.

Član 22

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom, dužno je da opštim aktima uredi postupak i način korišćenja i održavanja gasovoda, naftovoda ili produktovoda u skladu sa ovim zakonom.

Član 23

Delovi gasovoda, naftovoda ili produktovoda koji prestaju da se koriste moraju se na propisan način fizički odvojiti od cevovodne mreže, uređaja ili postrojenja.

Otvoreni delovi isključenih cevovoda, uređaja i postrojenja moraju se na propisan način očistiti (osloboditi) od ugljovodonika i zapaljivih smeša, zaštititi i zatvoriti.

Član 24

Delovi gasovoda, naftovoda ili produktovoda i njihovih uređaja i postrojenja koji su privremeno isključeni iz upotrebe moraju se pre uvođenja u upotrebu ispitati, u skladu sa članom 18 ovog zakona.

Isključenjem iz stava 1 ovog člana ne smatra se isključenje koje je u funkciji održavanja gasovoda, naftovoda ili produktovoda.

Delovi gasovoda, naftovoda ili produktovoda iz stava 1 ovog člana mogu se na propisan način ponovo koristiti samo ako su bili zaštićeni.

Član 25

Poslove rukovanja transportom gasovitih i tečnih ugljovodonika i poslove održavanja gasovoda, naftovoda ili produktovoda može obavljati samo lice koje ispunjava propisane uslove.

Član 26

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom za međunarodni ili magistralni transport dužno je da vodi propisanu evidenciju o transportovanim količinama gasovitih ili tečnih ugljovodonika i da podatke iz te evidencije dostavlja nadležnom saveznom organu u propisanom roku.

4. Mere zaštite

Član 27

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom dužno je da sprovodi propisane mere zaštite na radu, mere zaštite životne sredine i mere zaštite od požara i eksplozije.

Član 28

Prilikom korišćenja i održavanja gasovoda, naftovoda ili produktovoda moraju biti ispunjeni sledeći zahtevi:

- 1) iz sistema gasovoda, naftovoda ili produktovoda može se povremeno na propisanim mestima u okolinu ispuštati samo neotrovni gas ili tečnost koja pod atmosferskim uslovima postaje gasovita;
- 2) iz sistema gasovoda, naftovoda ili produktovoda može se na propisan način ispuštati samo tečna faza i to u zatvoreni sistem obezbeđen od ispuštanja u okolinu.

Član 29

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom dužno je da u zonama opasnosti preduzima propisane mere zaštite od požara i eksplozije.

Član 30

U zaštitnom pojasu gasovoda, naftovoda ili produktovoda ne smeju se izvoditi radovi i druge aktivnosti pre nego što se o tome dobije pismeno odobrenje preduzeća koje obavlja delatnost transporta tim gasovodom, naftovodom ili produktovodom.

Preduzeće i drugo pravno ili fizičko lice koje je dobilo odobrenje iz stava 1 ovog člana mora prilikom izvođenja radova, odnosno drugih aktivnosti u zaštitnom pojasu gasovoda, naftovoda ili produktovoda sprovesti mere zaštite prema uputstvu preduzeća koje obavlja delatnost transporta tim gasovodom, naftovodom ili produktovodom.

Član 31

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom dužno je da obezbedi propisanu zaštitu gasovoda, naftovoda ili produktovoda, odnosno njegovih pripadajućih uređaja, postrojenja i objekata od neovlašćene upotrebe ili oštećenja.

Član 32

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom dužno je da postavljene oznake na trasi gasovoda, naftovoda ili produktovoda održava i da oznake koje su oštećene ili koje nedostaju, dovede u prvobitno stanje, odnosno da ih zameni.

Član 33

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom dužno je da trajno čuva celokupnu dokumentaciju o projektovanju, izgradnji, ispitivanju, puštanju u rad, korišćenju, održavanju i merama zaštite gasovoda, naftovoda ili produktovoda.

III INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 34

Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donesenih za izvršavanje ovog zakona vrši nadležni savezni inspektor.

Član 35

U vršenju inspeksijskog nadzora, nadležni savezni inspektor ima pravo i dužnost:

- 1) da naredi otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u vezi sa korišćenjem, održavanjem i merama zaštite gasovoda, naftovoda ili produktovoda, odnosno u vezi sa bezbednim i nesmetanim transportom gasovitih i tečnih ugljovodonika;
- 2) da obustavi transport gasovodom, naftovodom ili produktovodom ako utvrdi povredu ovog zakona i propisa za izvršavanje ovog zakona, a utvrđene nepravilnosti i nedostaci nisu otklonjeni u roku koji je odredio ili ako utvrdi da utvrđene nepravilnosti i nedostaci predstavljaju neposrednu opasnost za sigurnost života i zdravlja ljudi, životnu sredinu i materijalna dobra;
- 3) da podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup i da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Mere iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana određuju se rešenjem nadležnog saveznog inspektora.

Protiv rešenja iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba saveznom organu nadležnom za poslove energetike. Žalba na rešenje ne zadržava njegovo izvršenje.

Član 36

Preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom dužno je da nadležnom saveznom inspektoru omogući vršenje inspeksijskog nadzora, uvid u dokumentaciju i nesmetan rad.

IV KAZNENE ODREDBE

Član 37

Novčanom kaznom od 45.000 do 450.000 dinara kazniće se za privredni prestup investitor koji ima svojstvo pravnog lica:

- 1) ako gasovod, naftovod ili produktovod za međunarodni ili magistralni transport ne opremi propisanim sistemom veza radi bezbednog i nesmetanog prenosa informacija koje se odnose na njihovo korišćenje i održavanje (član 14);
- 2) ako trasu gasovoda, naftovoda ili produktovoda ne obeležava na propisan način (član 15);
- 3) ako u toku izgradnje, a pre puštanja u probni rad, gasovoda, naftovoda ili produktovoda ne vrši njegovo propisano ispitivanje (član 18);

4) ako puštanje u probni rad i puštanje u upotrebu gasovoda, naftovoda ili produktovoda ne izvrši po propisanim uslovima i na propisani način (član 19):

Za radnje iz stava 1 ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice investitora koji ima svojstvo pravnog lica novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 dinara.

Član 38

Novčanom kaznom od 45.000 do 450.000 dinara kazniće se za privredni prestup preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom;

1) ako gasovod, naftovod ili produktovod ne koristi, njime ne rukuje ili ga ne održava u toku rada, remonta ili vanrednih događaja, ako ne pregleda ili ne održava sigurnosne uređaje; ako ne evidentira kvarove, koroziju ili propuštanje cevovoda; ako ne ispituje zamenjene delove i izvršene popravke kvarova, ili ako ne vrši obaveznu ili povremenu kontrolu gasovoda, naftovoda ili produktovoda po propisanom postupku i na propisan način (član 21);

2) ako opštim aktima ne uredi postupak i način korišćenja i održavanja gasovoda, naftovoda ili produktovoda u skladu sa ovim zakonom (član 22);

3) ako delove gasovoda, naftovoda ili produktovoda koji prestaju da se koriste, na propisan način fizički ne odvoji od cevovodne mreže, uređaja ili postrojenja (član 23 stav 1);

4) ako otvorene delove isključenih cevovoda, uređaja i postrojenja ne očisti (oslobodi) od ugljovodonika i zapaljivih smeša, ne zaštiti ili ne zatvori na propisan način (član 23 stav 2);

5) ako ne izvrši ispitivanje pre uvođenja u upotrebu delova gasovoda, naftovoda ili produktovoda i njihovih uređaja i postrojenja koji su privremeno bili isključeni iz upotrebe u skladu sa članom 18 ovog zakona (član 24 stav 1);

6) ako ne sprovodi propisane mere zaštite na radu, mere zaštite životne sredine i mere zaštite od požara i eksplozije (član 27).

Za radnje iz stava 1 ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u preduzeću koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 dinara.

Član 39

Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzeće koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom:

1) ako poslove projektovanja i izgradnje gasovoda, naftovoda ili produktovoda obavlja preduzeće ili drugo pravno lice koje ne ispunjava propisane uslove (član 16);

2) ako poslove rukovanja procesom transporta gasovitih i tečnih ugljovodonika i poslove održavanja gasovoda, naftovoda ili produktovoda obavlja lice koje ne ispunjava propisane uslove (član 25);

- 3) ako ne vodi propisanu evidenciju o transportovanim količinama gasovitih ili tečnih ugljovodonika, gasovodom, naftovodom ili produktovodom za međunarodni ili magistralni transport, ili ako podatke iz te evidencije ne dostavlja ili ih ne dostavlja u propisanom roku nadležnom saveznom organu (član 26);
- 4) ako se ne pridržava obaveza da iz sistema gasovoda, naftovoda ili produktovoda može povremeno na propisanim mestima u okolinu da ispušta samo neotrovan gas ili tečnost koja pod atmosferskim uslovima postaje gasovita, ili obaveze da samo tečnu fazu na propisan način ispušta samo u zatvoreni sistem obezbeđen od ispuštanja u okolinu (član 28);
- 5) ako u zonama opasnosti ne preduzima propisane mere zaštite od požara i eksplozije (član 29);
- 6) ako ne obezbedi propisanu zaštitu gasovoda, naftovoda ili produktovoda, odnosno njegovih pripadajućih uređaja, postrojenja i objekata od neovlašćene upotrebe ili oštećenja (član 31);
- 7) ako postavljene oznake na trasi gasovoda, naftovoda ili produktovoda ne održava i ako oznake koje su oštećene ili koje nedostaju ne dovede u prvobitno stanje, odnosno ako ih ne zameni (član 32);
- 8) ako trajno ne čuva celokupnu dokumentaciju o projektovanju, izgradnji, ispitivanju, puštanju u rad, korišćenju, održavanju i merama zaštite gasovoda, naftovoda ili produktovoda (član 33).

Za radnje iz stava 1 ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u preduzeću koje obavlja delatnost transporta gasovodom, naftovodom ili produktovodom novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara.

Član 40

Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice:

- 1) ako u zaštitnom pojasu gasovoda, naftovoda ili produktovoda izvodi radove ili druge aktivnosti pre nego što o tome dobije pismeno odobrenje preduzeća koje obavlja delatnost transporta tim gasovodom, naftovodom ili produktovodom (član 30 stav 1);
- 2) ako prilikom izvođenja radova, odnosno drugih aktivnosti u zaštitnom pojasu gasovoda, naftovoda ili produktovoda ne preduzima mere zaštite prema uputstvima preduzeća koje obavlja transport tim gasovodom, naftovodom ili produktovodom (član 30 stav 2).

Za radnje iz stava 1 ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara.

Član 41

Novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako izvrši neku od radnji iz člana 40 stav 1 ovog zakona.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 42

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 43

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o osnovama bezbednosti transporta naftovodima i gasovodima ("Službeni list SFRJ", br. 64/73).

Član 44

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".